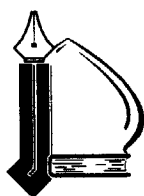

۲۵۸۲۵

دانشگاه فردوسی مشهد

دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

رشته مدیریت آموزشی

موضوع:

بررسی نیازهای آموزشی مدیران مدارس متوسطه نواحی هفتگانه مشهد

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر محمد حسین رئوفی

استاد مشاور:

جناب آقای بهروز مهران

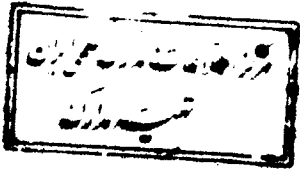
نگارش:

مهدی زرین مهر

نیمسال اول ۷۸-۷۷

۲۵۸۲۵

۱۲۸۶۹۲

"مورخه دفعه از پایان نامه تحصیلی"

۱۳۸۸/۱۰/۲۰

با تائیدات خداوند منعال و با استعانت از حضرت ولی عصر اعجاج جلسه دفاع از پایان نامه کارسازی ارشد

خالق / آقای مهدی زرین مهر در رشته مدیریت آموزشی تحت عنوان

"بررسی نیازهای آموزشی مدیران مدارس متوسطه نواحی هفتگانه مشهد"

دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه فردوسی مشهد برگزار کردید.

هیات داوران که قبلاً رساله ایشان را مطالعه نموده‌اند، پس از استماع دفاعیات و پرسشهای لازم در زمینه علمی و تحقیقاتی ایشان نتیجه را بشرح زیر اعلام میدارد.

پایان نامه در وضع فعلی مورد قبول است و نامبرده نمره ۱۸/۵ هیجده و نیم امتیاز عالی دریافت نمود.

پایان نامه در وضع فعلی با تصحیحات جزئی مورد قبول است و نامبرده نمره — با امتیاز — دریافت نمود.

پایان نامه نیاز به تصحیحاتی دارد که پس از انجام آن و تصدیق داوران، و با نمره — امتیاز — مورد قبول خواهد بود.

پایان نامه و پروژه نیاز به تکمیل دارد و پس از تائید هیات داوران نمره اعلام خواهد شد.

اعضاء هیات داوران

استاد راهنما جناب آقای دکتر محمدحسین رئوفی رشته تخصصی مدیریت آموزشی امضاء

استادان مشاور

"

"

۱- جناب آقای بهروز مهران

" سنجش و اندازه گیری

"

"

۲-

"

"

استاد مدعو جناب آقای غلامرضا خوئی نژاد

" برنامه ریزی درسی و آموزشی

"

"

" جناب آقای مجتبی بذرافشان

" مدیریت آموزشی

"

"

رونوشت :

- معاونت تحصیلات تکمیلی دانشگاه

- اداره آموزش دانشکده

- مدیر گروه آموزشی

تقدیم می‌دارم

امتنان قلبی خود را به کسانی که همواره پاسدار آرامش و مشوق تمصیلم بودند به پدر و
مادرم دو یگانه عزیز که با تحمل سختیهای زندگی، پیشرفت و موفقیت را مدیون زحماتشان
هستم. باشد که فدای تعالی فراموشی ندهد

تشکر و سپاسگزاری

با یاد نیک از یکایک استادانی که در تمام طول تحصیلم از محضرشان بهره‌مند بوده‌ام، بویژه از خدمات ارزنده اساتید عالیقدر جناب آقای دکتر رئوفی و جناب آقای مه‌رام که افتخار راهنمایی و مشاوره این رساله را مدیون نظرات ارزشمند و عالمانه ایشان هستم، صمیمانه سپاسگزارم.

چکیده

هنگامی که ضرورت استفاده مطلوب از منابع و امکانات محدود و دستیابی به حداکثر بهره‌وری مطرح می‌گردد برنامه‌ریزی جایگاه ویژه‌ای پیدا می‌کند و از آنجا که برای برنامه‌ریزی اصولی و واقع‌بینانه، اطلاعات مطمئن، جامع و صحیح مورد نیاز می‌باشد فرآیند نیازسنجی آموزشی بیش از پیش مورد توجه قرار می‌گیرد.

هدف اصلی انجام این پژوهش تعیین نیازهای آموزشی مدیران مدارس متوسطه نواحی هفتگانه مشهد می‌باشد.

طی این پژوهش به سه سؤال تحقیق مبنی بر اینکه: ۱- چه موضوعاتی بالاترین نیازهای آموزشی مدیران مدارس متوسطه نواحی هفتگانه مشهد را تشکیل می‌دهد؟ و ۲- چه موضوعاتی بالاترین نیازهای آموزشی مدیران مدارس متوسطه هر یک از نواحی (براساس جنسیت) را تشکیل می‌دهد؟ و ۳- چه تفاوتی بین نیازهای آموزشی مدیران تحصیلکرده در رشته‌های علوم انسانی با مدیران تحصیلکرده در رشته‌های علوم پایه وجود دارد؟ پاسخ داده شده است.

برای انجام این پژوهش از روش تحقیق زمینه‌یابی و تکنیک دلفی برای تدوین پرسشنامه استفاده شده است. با استفاده از تکنیک دلفی ابتدا پرسشنامه باز پاسخی تهیه و در اختیار ۵۰ مدیر (که بطور تصادفی انتخاب شده بودند) قرار گرفت، در این پرسشنامه از مدیران خواسته شد حداقل فهرست پنج نیاز آموزشی خویش را ذکر نمایند. پس از جمع‌آوری پرسشنامه اولیه و تبادل نظر با متخصصان، پرسشنامه نهایی با ۳۵ سؤال بسته پاسخ و دو سؤال باز پاسخ تدوین گردید. پرسشنامه نهایی در اختیار ۱۵۲ مدیر (حجم نمونه) از مجموع ۲۵۰ مدیر (حجم جامعه) مدارس متوسطه نواحی هفتگانه مشهد که به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای انتخاب شده بودند قرار گرفت. پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها و تحلیل داده‌ها بوسیله نرم‌افزار SPSS نتایج ذیل حاصل گردید.

۱- بهره‌گیری از کامپیوتر (آشنایی با کامپیوتر)، آشنایی با آموزش و پرورش سایر کشورها، بهره‌گیری از کامپیوتر (برنامه‌نویسی، آشنایی با نرم‌افزارها) و نیز آشنایی با مبانی امور مالی و بودجه به ترتیب

بالاترین اولویت‌های نیازهای آموزشی مدیران مدارس متوسطه نواحی هفتگانه مشهد را تشکیل می‌دهند. (اولویت نیازهای آموزشی مدیران مدارس متوسطه هرکدام از نواحی به تفکیک جنسیت و ناحیه نیز آورده شده است).

۲- بالاترین نیازهای آموزشی مدیران تحصیلکرده در رشته‌های علوم انسانی علاوه بر موضوعات فوق که اولویت نیازهای آموزشی تمامی مدیران را تشکیل می‌دهند، آشنایی با تکنولوژی آموزشی و آشنایی با اصول حسابداری عنوان شده است.

۳- بالاترین نیازهای آموزشی مدیران تحصیلکرده در رشته‌های علوم پایه علاوه بر موضوعاتی که به عنوان بالاترین نیازهای آموزشی مدیران نواحی هفتگانه مشهد (کلیه مدیران) ذکر گردیده، آشنایی با تئوریهای مدیریت و آشنایی با اصول و فنون مشاوره و راهنمایی عنوان شده است.

۴- در نظرخواهی از مدیران در رابطه با میزان تأثیر دوره‌های کارورزی در پیشبرد کار آنان، حدود ۹۸٪ از مدیران اذعان داشته‌اند که شرکت در دوره‌های کارورزی مدیریت می‌تواند موجب کسب تجربیات مفید شده و در پیشبرد کار مدیر مؤثر باشد در صورتی که این دوره‌ها بطور واقعی و براساس روشهای نوین آموزشی و امکانات مناسب برگزار گردند.

ABSTRACT

Planning finds its specific place, When there proposed availing optimal utilization of restricted resources and possibilities as well as accessing to maximum productivity as a prerequisite, and whereas, a realistic and fundamental planning needs to explicit, reliable and comprehensive informations, significant role of analytical process of educational requisits shall be augmented. The major target for conducting this such research is to determine educational requirings of principals of secondary schools which are located in all seven districts of city of Mashhad. During this research, there will be responses to three under specified investigatory questions:

- 1- What topics do constitute the highest On-Service-Trainings's requisitis for principals of the secondry schools in all seven districts of education, in city of Mashhad ?
- 2- what topics do form the major on-service-trainings'requirings for principals of secondary schools in each district (Based on Sex differences of sex)?
- 3- what are significant distinctions between educational requisits for principals being graduated in course of humanities, and principals who are graduated in course of basic sciences ?

There was employed research method of surveing and delfy technique for doing this investigation and formulating the questionnaire. at first there was procurated explanatory response questionnaire using delfy technique, and was supplied to 50 principals (being randomly elected), in this questionnaire, there was required the principals to enumerate at least five of their educational requirings. after collecting the primary filled questionnaires and delibrating with concerned experts, the final questionnaire was formulated consisting 35 bracket-responses as well as 2 explanatory-responses, this final qsuestionnair was given to 152 principals (typical subjects) being elected, based on sampling devise, out of total 250 principals, being engaged in all seven educational districs of city of Mashhad. following the filled questionnaires being collected and the data-bases analysed through SPSS software, the under-specified conclusions were made:

- 1- Utilising computer (learning about computer), learing about overseas systems of schoolings, employing computer devices (programming, working with soft-wares) as well as gaining knowledge about fundamentals of financial affairs and budgeting, are respectivly, the highest priorities of educational prerequisites for principals of secondary schools located in all seven districts of city of Mashhad. (priority of educational requirings of principals being engaged in secondary schools in each seven districts, based on sexes and districts separability.

2- the most significant educational requisits for principals being graduated in course of humanities, in addition to, the above-mentioned topics, which constitute the prerequisites of educational requirings of all principals, were assumed to be learning about educational technology, as well as learning about accountings.

3- the major important educational requisits for principals being graduated in course of basic sciences, in addition to the topics which were stated as the most significant eudcational requirings of principals being engaged in all seven educational districts of city of Mashhad, proposed as to hold, learning about theoretical techniques for educational managements, as well as gaining informations about principles and techniques of consultation and guidances.

4- during interviwing with the principals, in relevant to effective role of traineeship courses as an state-of-art devise for promoting their workability, nearly 90 percent of all the interviewed principals, stated that participation in traineeship courses of educational management, may provide the trainees with obtaining useful experiences and influence in advancing their works, provided, these courses may be held based on modern system of educations and proper facilities.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول - مقدمه پژوهش	۱
۱-۱ مقدمه	۲
۱-۲ بیان مسأله	۳
۱-۳ ضرورت و اهمیت پژوهش	۵
۱-۴ اهداف پژوهش	۶
۱-۵ سؤالات تحقیق	۶
۱-۶ تعریف اصطلاحات و متغیرهای عملیاتی	۷
فصل دوم - ادبیات و پیشینه پژوهش	۹
۲-۱ بیان عقاید و نظریات مربوط به موضوع مورد تحقیق	۱۰
۲-۱-۱ نیاز	۱۰
تعریف نیاز:	۱۰
طبقه‌بندی نیازها	۱۱
تئوریهای نیاز	۱۳
۲-۱-۲ آموزش	۱۷
تعریف آموزش کارکنان	۱۸
تفاوت بین آموزش کارکنان و آموزش و پرورش	۱۸
انواع آموزش	۱۹
تعریف آموزش ضمن خدمت:	۲۰

۲۰ مروری بر تاریخچه آموزش ضمن خدمت در آموزش و پرورش
۲۱ انواع آموزش های ضمن خدمت
۲۲ ضرورت آموزش ضمن خدمت کارکنان
۲۳ اهداف آموزش ضمن خدمت کارکنان
۲۴ اصول و عوامل مؤثر در آموزش های ضمن خدمت
۲۶ برنامه ریزی آموزش ضمن خدمت کارکنان
۲۷ مزایای آموزش کارکنان
۲۹ ۳-۱-۲ نیاز آموزشی
۲۹ تعریف نیاز آموزشی
۳۰ هدف از بررسی نیازهای آموزشی
۳۲ اصول نیازسنجی
۳۳ روش های تعیین نیازهای آموزشی: ..
۳۶ منابع نیازهای آموزشی
۳۸ ۴-۱-۲ آموزش متوسطه
۴۰ ۵-۱-۲ مدیران
۴۰ تعریف مدیریت
۴۱ تعریف مدیریت آموزشی
۴۱ تعریف مدیر آموزشی (مدارس)
۴۱ ضرورت و اهمیت مدیریت آموزشی
۴۲ اهداف مدیریت آموزشی
۴۴ مهارت های مورد نیاز مدیران
۴۶ ابعاد برنامه تربیت مدیر آموزشی
۵۰ وظایف مدیران آموزشی
۵۵ روش های پرورش مدیران

کارگاه آموزش مدیریت (روشی مناسب در ارتقای کیفیت کار مدیران).....	۵۹
۲-۲ بررسی تحقیقات مشابه.....	۶۱
۲-۲-۱ پژوهشهای انجام شده در داخل کشور.....	۶۱
۲-۲-۲ پژوهشهای انجام شده در خارج کشور.....	۶۶
فصل سوم - روش انجام پژوهش	۶۸
روش اجرای تحقیق.....	۶۹
۳-۱ جامعه آماری.....	۶۹
۳-۲ گروه نمونه و حجم آن.....	۶۹
۳-۳ ابزار جمع‌آوری اطلاعات و نحوه اجرای آن.....	۷۲
۳-۴ روش‌های آماری تجزیه و تحلیل داده‌ها.....	۷۳
۳-۵ روایی و پایایی ابزار.....	۷۳
فصل چهارم - یافته‌های پژوهش	۸۱
پیشگفتار.....	۸۲
- ارائه جدول نمایش اولویت نیازهای آموزشی مدیران مدارس متوسطه نواحی هفتگانه مشهد.....	۸۳
- ارائه جداول نمایش اولویت نیازهای آموزشی مدیران تحصیلکرده در رشته‌های علوم انسانی و مدیران تحصیلکرده در رشته‌های علوم پایه.....	۸۵-۸۷
- ارائه جداول نمایش اولویت نیازهای آموزشی مدیران مرد مدارس متوسطه نواحی هفتگانه مشهد (به تفکیک نواحی).....	۸۹-۹۹
- ارائه جداول نمایش اولویت نیازهای آموزشی مدیران زن مدارس متوسطه نواحی هفتگانه مشهد (به تفکیک نواحی).....	۱۰۱-۱۱۱
فصل پنجم - بحث، خلاصه و استنتاج	۱۱۴

۱۱۵	۵-۱ بحث و نتیجه گیری
۱۱۷	۵-۲ محدودیتها
۱۱۷	۵-۳ پیشنهادات
۱۲۴	ضمائم

فهرست جداول

- جدول ۱-۳ نمایش توزیع مدیران مدارس متوسطه هفت ناحیه مشهد سال ۷۷-۱۳۷۶..... ۷۱
- جدول ۲-۳ نمایش توزیع فراوانی سنی مدیران نواحی هفتگانه مشهد (در حجم نمونه)..... ۷۴
- جدول ۳-۳ نمایش توزیع فراوانی سابقه خدمت مدیران نواحی هفتگانه مشهد (در حجم نمونه)..... ۷۶
- جدول ۴-۳ نمایش توزیع فراوانی سابقه مدیریت مدیران نواحی هفتگانه مشهد (در حجم نمونه)..... ۷۸
- جدول ۵-۳ نمایش توزیع فراوانی مدرک تحصیلی مدیران نواحی هفتگانه مشهد (در حجم نمونه)..... ۷۹
- جدول ۱-۴ نمایش اولویت نیازهای آموزشی مدیران مدارس متوسطه نواحی هفتگانه مشهد..... ۸۳
- جدول ۲-۴ نمایش اولویت نیازهای آموزشی مدیران تحصیلکرده در رشته‌های علوم انسانی..... ۸۵
- جدول ۳-۴ نمایش اولویت نیازهای آموزشی مدیران تحصیل کرده در رشته‌های علوم پایه..... ۸۷
- جدول ۴-۴ نمایش اولویت نیازهای آموزشی مدیران مرد مدارس متوسطه ناحیه ۱ مشهد..... ۸۹
- جدول ۵-۴ نمایش اولویت نیازهای آموزشی مدیران مرد مدارس متوسطه ناحیه ۲ مشهد..... ۹۱
- جدول ۶-۴ نمایش اولویت نیازهای آموزشی مدیران مرد مدارس متوسطه ناحیه ۳ مشهد..... ۹۳
- جدول ۷-۴ نمایش اولویت نیازهای آموزشی مدیران مرد مدارس متوسطه ناحیه ۴ مشهد..... ۹۵
- جدول ۸-۴ نمایش اولویت نیازهای آموزشی مدیران مرد مدارس متوسطه ناحیه ۵ مشهد..... ۹۷
- جدول ۹-۴ نمایش اولویت نیازهای آموزشی مدیران مرد مدارس متوسطه ناحیه ۶ و ۷ مشهد..... ۹۹
- جدول ۱۰-۴ نمایش اولویت نیازهای آموزشی مدیران زن مدارس متوسطه ناحیه ۱ مشهد..... ۱۰۱
- جدول ۱۱-۴ نمایش اولویت نیازهای آموزشی مدیران زن مدارس متوسطه ناحیه ۲ مشهد..... ۱۰۳
- جدول ۱۲-۴ نمایش اولویت نیازهای آموزشی مدیران زن مدارس متوسطه ناحیه ۳ مشهد..... ۱۰۵
- جدول ۱۳-۴ نمایش اولویت نیازهای آموزشی مدیران زن مدارس متوسطه ناحیه ۴ مشهد..... ۱۰۷
- جدول ۱۴-۴ نمایش اولویت نیازهای آموزشی مدیران زن مدارس متوسطه ناحیه ۵ مشهد..... ۱۰۹
- جدول ۱۵-۴ نمایش اولویت نیازهای آموزشی مدیران زن مدارس متوسطه ناحیه ۶ و ۷ مشهد..... ۱۱۱

فصل اول

مقدمه پژوهش